

спеціаліста, здатного комплексно вирішувати різноманітні професійні завдання.

Інтегративні зв'язки сприяють підвищенню якості підготовки студентів до майбутньої професійної діяльності за рахунок розвитку узагальнених, взаємозв'язаних знань, вмінь і навичок, одержаних в результаті навчання та активізації мислення і розвитку здібностей.

Список використаних джерел:

1. Іванченко О. О. Удосконалення та реконструювання дидактичної траєкторії навчання іноземної мови. Міждисциплінарність як методологія гуманітарних наук: мова, освіта, культура: матеріали міжн. науково-практ. конф., 26-27 квітня 2012 р. м. Умань. – 2012 – Ч. 2. – 213 с.
2. Саркасіян Г. Б., Федоренко Л. І. Можливості інтегрованого уроку // Педагогічна майстерність. – 2012. – № 10. – С. 20–26.

Корольова Л.М.

здобувач,

КЗ «ЗОІППО»;

вчитель-методист,

Запорізький класичний ліцей

ДОСЛІДЖЕННЯ РІВНЯ СФОРМОВАНOSTІ КРЕАТИВНИХ ЗДІБНОСТЕЙ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

У сучасній науці виконані фундаментальні дослідження з проблем дослідження творчості, загальних і спеціальних здібностей, генетичним передумов індивідуальних відмінностей, психології творчого вчителя.

Разом з тим, до цих пір не існує методик комплектної діагностики, що дозволяють визначати наявність креативних здібностей особистостей. Недостатньо вивченим залишається питання по дивергентному мисленню.

На даному етапі пильний інтерес дослідників змістився від типу вченого обачного, точного і критично мислячої, до особистості винахідника, нестандартного, оригінального і дотепного, а здатність до креативності, що довгий час вважалася в основному необхідною для створення творів мистецтва, все більше і більше визнається також і основою наукових досягнень [1, с. 14].

Ніякі разові тести не можуть претендувати на виняткову роль. Неefективно використання з комплексом методик одноразової процедури діагностики. Тому в систему діагностичної програми повинні бути покладені різні методики і враховані різні рівні діагностики, які виражені у таблиці.

З метою виявлення рівня сформованості креативних здібностей у молодших школярів вчителями початкових класів було проведено констатувальний етап педагогічного експерименту, який розділено на два періоди. Перший період констатувального етапу педагогічного експерименту передбачав дослідження наявності дидактичних умінь у вчителів початкових класів, необхідних для розвитку креативних здібностей у молодших школярів. У другому періоді констатувального етапу педагогічного експерименту

вирішили розглянути цю проблему стосовно рівня розвитку креативних здібностей у молодших школярів, як важливу складову процесу навчання.

Таблиця 1.1

**Порівняльна характеристика методик
на різних рівнях діагностики креативних здібностей**

Рівень	Методи дослідження	Функція моделювання	Функція прогнозування
1. Компонентна діагностика	Тестування окремих компонентів	Окремі показники індивідуальних	Малодостовірний прогноз
2. Структурна діагностика	Тестування по декількох компонентах	Зв'язки, кореляції окремих сторін процесу	Достовірність короткочасного прогнозу
3. Системна діагностика	Експериментальні ситуації, генетичний метод, комплекс методик діагностування всіх компонентів креативних здібностей	Створення імітаційної моделі	Визначення різних зон і перспектив розвитку особистості

Аналіз стану формування креативних здібностей у молодших школярів у масовій практиці мав на меті виявлення рівня сформованості креативних здібностей, наявності резервів у знаннях учителів щодо зазначеного виду діяльності. Водночас ми передбачали, що такий аналіз дозволить виявити прогалини у сформованості креативних здібностей у молодших школярів та навички використання таких здібностей у реальних навчальних ситуаціях.

З метою виявлення рівнів сформованості креативних здібностей у молодших школярів ми провели пілотне дослідження у рамках констатувального експерименту.

Завдання пілотного дослідження констатувального експерименту передбачали з'ясувати рівні сформованості креативних здібностей у молодших школярів й з'ясувати ставлення вчителів до формування креативних здібностей у молодших школярів, готовності їх формувати та виявити дидактичні уміння і навички у вчителів необхідних для формування креативних здібностей у молодших школярів.

Для дослідження рівня сформованості креативних здібностей у молодших школярів використано структурну батарею тестів О. Е. Тунік. Більшість тестів є модифікацією тестів Дж. Гілфорда.

В експерименті прийняли участь молодші школярі Запорізької Полтавської та Хмельницької областей у загальній кількості 317 учнів.

Час проведення процедури складав близько 40 хвилин. Тести призначені для вікової групи від 8 до 9 років. З дітьми від 8 до 9 років процедура проводилась в індивідуальній формі.

Даний тест, який складався з п'яти субтестів, був спрямований на вивчення креативностей здібностей молодших школярів, а саме факторів, які були поставлені на меті дослідження:

1) Швидкість (легкість, продуктивність) – цей фактор характеризує швидкість творчого мислення і визначається загальним числом відповідей. Фактор швидкості відображає здатність до породження великого числа ідей, виражених в словесних формулюваннях або у вигляді малюнків, і вимірюється числом результатів, відповідних вимог завдання. Продуктивність може відрізнитися в різних батареях і в різних завданнях однієї батареї. Цей показник корисний, перш за все, тим, що він дозволяє зрозуміти інші показники. Імпульсивні, банальні відповіді дозволяють отримати високий бал за цією шкалою. Проте такі відповіді призводять до низьких показників гнучкості, оригінальності та розробленості. Низькі значення швидкості можуть бути пов'язані з детальною розробленістю відповідей у малюнкових завданнях, але можуть також спостерігатися у загальмованих, інертних або недостатньо мотивованих піддослідних.

2) Гнучкість – фактор характеризує гнучкість творчого мислення, здатність до швидкого переключення і визначається кількістю класів (груп) даних відповідей. Фактор гнучкості оцінює здатність висувати різноманітні ідеї, переходити від одного аспекту проблеми до іншого, використовувати різноманітні стратегії вирішення проблем. Іноді корисно оцінити цей показник у відношенні до швидкості, оскільки один і той же показник різноманітності може спостерігатися при неоднаковому загальній кількості висунутих ідей. Низькі показники гнучкості можуть свідчити про ригідність мислення, низької інформованості, обмеженості інтелектуального розвитку або низьку мотивацію. Високі значення припускають протилежні характеристики, але надзвичайно висока гнучкість може відображати метання випробуваного від одного аспекту до іншого і нездатність дотримуватися єдиної лінії у мисленні. Інтерпретація цього показника однакова у вербальних і невербальних тестах, однак його значення можуть не збігатися. Гнучкість у поглядах і діях з образами не пов'язана з легкістю зміни аспектів у словесній сфері.

3) Оригінальність – фактор характеризує оригінальність, своєрідність творчого мислення, незвичайність підходу до проблеми і визначається числом рідко приводяться відповідей, незвичайним вживанням елементів, оригінальністю структури відповіді. Фактор оригінальності характеризує здатність до висунення ідей, що відрізняються від очевидних, банальних чи твердо встановлених. Ті, хто отримують високі бали за оригінальністю, зазвичай, характеризуються високою інтелектуальною активністю і неконформністю. При аналізі буває цікаво співвіднести показник оригінальності з показниками швидкості і розробленості. При цьому можуть бути виявлені найрізноманітніші варіанти поєднань.

4) Точність – фактор, що характеризує стрункість, логічність творчого мислення, вибір адекватного рішення, відповідного поставленої мети.

Список використаних джерел:

1. Дружинін В. В. Вікові аспекти динаміки розвитку креативності / В. В. Дружинін // Матеріали Міжнарод. наук.-практ. конф. «Perspektywiczne opracowania nauki i techniki – 2007». – Перемишль, 2007. – 14 с.